

POSTAVENÍ PACIENTU V ČESKÉM ZDRAVOTNICTVÍ OBČAN, 17.5.

PhDr. Ivana Plechatá

Ivana.plechata@lekovypruvodce.cz

www.lekovypruvodce.cz

Aktivní a informovaný pacient v centru péče

- Práva pacienta spojená s odpovědností za své zdraví a nemoc
- Informace vedoucí ke schopnosti spolurozhodovat o léčbě
- Vzájemná komunikace lékař-pacient (bariéry)
- Prostor pro vyjádření svých preferencí, včetně výběru poskytované služby (prostor pro připojištění)
- Důvěra a respekt vůči lékaři „i lékař má svá práva, potřeby, priority“
- Znalost nákladů péče
- Orientace v systému poskytovatelů (adresná data o kvalitě poskytovaných služeb)

Ústav lékového průvodce, z.ú a pacienti/ pacientské organizace:

- Organizace přednášek a seminářů na téma bezpečného užívání léků, lékové politiky, dostupnosti léčby a práv pacientů.
- Organizace školení k posílení kapacit pacientských organizací pro hájení a prosazování práv pacientů (Řízení projektů, Financování, Advocacy, Lobbying).
- Pomoc při přípravě a realizaci projektů s cílem hájit a prosazovat právo pacientů na efektivní a dostupnou léčbu.
- E-Poradna účelného a bezpečného užívání léků a posilování lékové gramotnosti.

Organizovaný pacient/výzvy pro pacientské organizace

1) Pomoc a podpora pacientům a jejich rodinám (vzájemná podpora)

- poskytování služeb či jejich zprostředkování (RHB, Rekondice, poradenství
- informační (brožury, weby, tel.linky, zpravodaje, semináře, konference apod.)
- praktická (doprovázení, služby)
- emocionální (sdílení, dodávání odvahy, poradenství)

Významná komparativní výhoda oproti jiným subjektům „vím, co prožíváš a co tě trápí“, „nejsi na to sám“, „můžeš žít jako my“ apod.

Podaná ruka je autentická.

Tím ulevují systému i lékařům, šíří osvětu mezi pacienty.

Organizovaný pacient/výzvy pro pacientské organizace

Advocacy a Lobbying (hájení a prosazování práv pacientů, ovlivňování legislativního prostředí a praxe k vytvoření optimálních podmínek pro pacienty)

- Stát (vláda, parlament, úřady) MZ patientská rada, platforma v přípravě
- Plátcí – zdravotní pojišťovny VZP patientská rada
- Poskytovatelé zdravotní péče (Lékaři, odborné společnosti...)
- Kraje a obce

- Spolupráce s odborníky napříč obory (zdravotnictví, sociální politika, ekonomie apod.)
- Využívat akademickou sféru
- Ad hoc platformy
- Zahraniční platformy a zapojení do nich

Profesionalita a kredibilita

Pacient/pacientská organizace zastupující zájmy pacientů s konkrétní diagnózou by měla splňovat následující kritéria, aby mohla být reprezentativní, důvěryhodná a transparentní v motivaci a komunikaci navenek:

- Autentičnost – tedy proč se uvedené nemoci věnuje (vlastní nemoc, nemoc někoho z rodiny, profesionální zájem, mít legendu vzniku a historii zájmu, ideálně by většinu měli tvořit sami pacienti
- Mít na své straně další lidi, kteří se věnují stejnému či podobnému tématu, tvořit partnerství a koalice, komunikovat!
- Mít alespoň elementární znalosti o problematice a být schopen je komunikovat, mít čas a chuť se věci věnovat, být ochoten učit se nové věci.
- Být nezávislá na vlivech partikulárních skupin – to se nejlépe vidí na finanční podpoře a na tom, jaké projekty realizuje, jaké výstupy tvoří a cíle podporuje

Jak posílit úlohu patientských organizací

- Samotné organizace na sobě musí pracovat – profesionalizace, cílené vzdělávání
- Systémové ukotvení jejich působení a vlivu, včetně návrhu na možnost financování z veřejných zdrojů
- Transparentní otevřená spolupráce s dalšími aktéry ve zdravotnictví

Diskusní otázky

- Jaký je reálný vliv občanů na chod zdravotnictví a na podobu péče, které se jim dostává?

Většinou minimální. Jsou pochopitelně tací, co díky kontaktům, schopnostem, lepší informovanosti, ale i motivaci se dostanou k nadstandardní péči. Neplatí a nikdy neplatilo, že profesor má stejnou péči jako dělník.

- Jakou mají motivaci k racionálnímu čerpání zdravotních služeb a péči o své vlastní zdraví?

Většina nemá žádnou motivaci k racionalitě, protože nejsou systémem k tomu vedeni. Mnozí nenacházejí ani motivaci užívat své léky např. po IM. Chybí nejen motivace, ale hlavně relevantní a správným způsobem podané informace. Oni většinou nerozumí ani zprávy z vyšetření, kde se to hemží odbornými (a často latinskými) výrazy. Lékaři nemají na své pacienty čas a pacient se bojí ptát (dělalí jsme šetření mezi členy Revma Ligy).

- Jaká je dostupnost informací o kvalitě péče a o správných léčebných postupech?

Žádné takové informace, které by garantovala nějaká nezávislá společnost neexistují. Překlad guidelines pro pacienty je ostatně chystaným projektem LP (konkrétně ve spolupráci s pac.org. a na základě výzvy odborné společnosti). Teď scháníme peníze (kdybyste někdo o nějakých ladem ležících slyšeli 😊)

- Jak optimálně sladit práva a povinnosti občanů ve vztahu ke zdravotnictví a v jakých situacích by měli mít možnost využívat své soukromé prostředky?

Pokud někdo čerpá prostředky z v.z.p., měl by být více vyžadováno dodržování léčebného režimu (i když jsem si vědoma problému s dokazováním), stejně tak by měl mít lékař větší možnost odmítnout někoho léčit, pokud dlouhodobě a vědomě nespolupracuje. Využít soukromé prostředky v situacích, kdy nejde o život a na nákladech v řádech desetikorun a stokorun

Děkuji za pozornost.